

WYDARZENIA

Towarzystwo Przyjaciół „Sołdka” – reaktywacja

W 1981 roku, po przejęciu przez CMM wycofanego ze służby parowca „Sołdek” – pierwszego statku pełnomorskiego zbudowanego po wojnie w polskiej stoczni – zawiązane zostało Towarzystwo Przyjaciół „Sołdka”, wspomagające CMM w zabezpieczeniu statku i przekształceniu go w obiekt muzealny. Po zorganizowaniu w ładowniach „Sołdka” ekspozycji i otwarciu go dla zwiedzających Towarzystwo zawiesiło swoją działalność.

22 marca w CMM odbyło się spotkanie reaktywacyjne Towarzystwa Przyjaciół „Sołdka”. Przybyło na nie 37 osób, zainteresowanych przyszłością zabytku i pragnących zaangażować się w dzieło jego zachowania dla przyszłych pokoleń. Wśród nich był pan prof. Jerzy Doerffer, który kierował budową „Sołdka” w Stoczni Gdańskiej, a 32 lata później został współzałożycielem i prezesem pierwszego Towarzystwa.

Zgromadzeni wybrali nowego przewodniczącego TP „Sołdka” – został nim pan prof. Bolesław Mazurkiewicz i nowy Zarząd. W jego skład weszli panowie Witold Kuszewski i Józef Tymuła – wiceprzewodniczący oraz Maksymilian Stachowiak – skarbnik. Do zarządu powołano także, jako honorowego przewodniczącego, pana prof. J. Doerffera.



Alians na rzecz przyszłości „Sołdka”. Od prawej: prof. B. Mazurkiewicz – przewodniczący TP „Sołdka”, prof. J. Doerffer – honorowy przewodniczący i dyrektor CMM dr J. Litwin. Fot. E. Meksiak

Międzynarodowa konferencja w CMM

18 kwietnia, w Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków, rozpoczęła się w CMM dwudniowa konferencja „Fundusze Unii Europejskiej w Ochronie Dziedzictwa Kulturowego”, której patronował Minister Kultury RP Waldemar Dąbrowski.

Uczestnicy konferencji zapoznali się z różnorodnością źródeł finansowania projektów z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa w ramach środków unijnych. Dyrektor Departamentu Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury pan Albert Soldani przedstawił zakres pomocy i sposób przepły-

wu dotacji do instytucji dziedzictwa narodowego. Fundusze strukturalne dla kultury omówił pan Konrad Misztal, a program Kultura 2000 – pani Joanna Sanetra. Pomorskie projekty realizowane z Europejskiego Funduszu Regionalnego zaprezentował przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego pan Jan Szymański. Pan Lyder Marstrander z Ministerstwa Kultury Norwegii omówił Nowy Mechanizm Finansowy w ramach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Praktycznymi spostrzeżeniami na temat właściwego wypełniania wniosków o dotację podzieliła się brytyjska muzeolog pani Barbara Woroncow, uczestnicząca w opiniowaniu aplikacji i zatwierdzaniu ich do dofinansowania.

Przedstawiono też konkretne projekty, na różnym etapie realizacji, finansowane z funduszy unijnych, m.in. remont i modernizacja krakowskich Sukiennic, restauracja wnętrza Muzeum-Pałacu w Wilanowie, utworzenie centrum wystawienniczo-regionalnego dolnej Wisły w Tczewie (na bazie Muzeum Wisły – oddziału CMM), budowa kompleksu edukacyjno-rekreacyjnego na gdańskim Grodzisku. Swoje doświadczenia i pomysły zaprezentowali goście zagraniczy: Jurgita Eglinskiene z Litewskiego Muzeum Morskiego (utworzenie kompleksu rekreacyjno-zdrowotnego w Kłajpedzie), Maik-Jens Springmann (budowa repliki kogi Ueker-Randow), Staffan von Arbin (polsko-szwedzkie podwodne badania archeologiczne), Vera Lupkes z Muzeum Renesansu Wezery (gra komputerowa „Gospodarka europejska w dobie renesansu”). Mowa była także o międzynarodowych projektach realizowanych przez CMM: NAVIS I i NAVIS II, eMarCon, MarMuCommerce.

Drugi dzień konferencji przeznaczony był głównie na spotkania warsztatowe, mające pomóc w przygotowaniu projektów z zakresu kultury w ramach poszczególnych programów unijnych.

WERNISAŻE

Z życia wielkich rzek

To tytuł wystawy fotografii pani Elżbiety Dziuk, która została otwarta 31 marca w budynku Składu Kolonialnego. Ekspozycja jest plonem wielu podróży autorki, którą fascynuje różnorodność kulturowa i cywilizacyjna, zwłaszcza ogromnego kontynentu azjatyckiego. Fotografie uzmysławiają, jak ogromną rolę w życiu społeczeństw odgrywały i nadal odgrywają rzeki: to one są kolebką cywilizacji (Nil), to nad nimi powstają największe miasta (Ganges, Mekong), to dzięki nim ludzie mają co pić i czym nawadniać pola (górny Indus), to one są, z braku dróg, jedyną arterią komunikacyjną (Amazonka).

Wystawa czynna będzie do 8 czerwca.

Tajemnicza i fascynująca

Ze względu na żałobę narodową związaną ze śmiercią Ojca św. Jana Pawła II odwołany został uroczysty wernisaż wystawy „Tajemnice Góry św. Wawrzyńca”. Ekspozycję udostępniono zwiedzającym 4 kwietnia, a pierwszych gości oprowadził po niej pan prof. dr hab. Wojciech Chudziak – autor scenariusza, od 1996 roku kierownik prac prowadzonych przez Instytut Archeologii UMK w Toruniu na terenie dzisiejszej wsi Kałdus niedaleko Chełmna.

Góra św. Wawrzyńca od dawna fascynuje archeologów: pierwsze badania przeprowadzono tu w II poł. XIX wieku. Sam kopiec kryje pozostałości grodu łużyckiego sprzed prawie 3 tysięcy lat. Natomiast odkrycia dokonane w ostatnich latach w najbliższym sąsiedztwie wzniesienia wykazały, że w X-XIII w. istniał tu potężny, obejmujący ok. 20 ha ośrodek wczesnomiejski. Jego wyjątkową rangę potwierdzają odkryte przez toruńskich archeologów zabytkowe przedmioty, z których najciekawsze – m.in. importy ze Skandynawii – pokazane zostały na ekspozycji. Zabytki, uszeregowane tematycznie, uwzględniają poszczególne sfery życia mieszkańców aglomeracji, której wygląd ukazany został przy pomocy makiety. Na ekspozycji umieszczono też dwie komory grobowe: jedną w postaci rekonstrukcji, drugą natomiast – w stanie, w jakim została odsonięta przez archeologów.

Wystawę przygotował Instytut Archeologii UMK przy współpracy Muzeum Okręgowego w Toruniu. Można ją będzie oglądać w CMM do 22 maja, później zostanie pokazana m.in. w Gniewie. Planuje się, że prezentowane na niej zabytki – wraz z tymi, które uda się jeszcze archeologom pozyskać – trafią na stałą ekspozycję w projektowanym skansenie archeologiczno-przyrodniczym w Kałdusie.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Spotkania na Litwie

Zainicjowane w 1997 roku przez ministrów kultury państw nadbałtyckich przedsięwzięcie pn. Wspólne Dziedzictwo Kulturowe Bałtyku rozwijane jest w czterech grupach roboczych. Spotkanie grupy ds. bałtyckiego dziedzictwa nadmorskiego odbyło się 8 kwietnia w Kłajpedzie. Jako przedstawiciel naszego kraju wziął w nim udział dyrektor CMM dr Jerzy Litwin. Omawiano m.in. projekt wystawy posterowej, wzorowanej na ekspozycji „Baltic Lights”, która dotyczy będzie zabytkowych portów i statków. Redakcją materiałów, dostarczonych przez zespół wyłoniony z członków grupy roboczej, ponownie ma się zająć pani Kate Newland z Muzeum Morskiego w Stavanger, ponownie też projekt plastyczny i przygotowanie do druku postanowiono zlecić CMM. Wernisaż wystawy planowany jest na rok 2007, kiedy to odbędzie się III Forum Dziedzictwa Kulturowego Bałtyku.

Na miejsce organizacji III Forum zostało wybrane Wilno. Tam też 11 i 12 kwietnia odbyło się spotkanie, na które, jako organizator I Forum, zaproszony został w imieniu wiceministra kultury Litwy dyrektor CMM dr Jerzy Litwin. W spotkaniu uczestniczyły także organizatorki tegorocznego, II Forum w Helsinkach. Dzielono się doświadczeniami, dyskutowano także nad tematem wiodącym litewskiego Forum, którym będzie „Ochrona dziedzictwa a turystyka”.

Konferencja w Kaliningradzie

Muzeum Wszechocenu w Kaliningradzie, świętując jubileusz swojego 15-lecia, zorganizowało w dniach 11-12 kwietnia międzynarodową konferencję pt. „Aktualne problemy konserwacji i eksploatacji zabytkowych statków”. Obok muzealników rosyjskich (z Sankt Petersburga, Moskwy, Archangielska) i litewskich (z Kłajpedy) wzięli w niej udział przedstawiciele CMM: dr Leonard Wieliczko, który przedstawił referat pt. „Problemy konserwacji i eksploatacji statków muzealnych”, mgr Irena Jagielska z referatem „Konserwacja drewnianych obiektów archeologicznych z Morza Bałtyckiego” oraz mgr Krystyna Stubińska.

EDUKACJA

Życie na dawnych żaglowcach

Pracownicy CMM kontynuują cykl wykładów we Władysławowie, organizowanych jako zapowiedź otwarcia tam naszego oddziału. 22 marca pani mgr Janina Rutkowska z Działu Historii Żeglugi i Handlu Morskiego CMM wygłosiła w Domu Rybaka wykład dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku, zatytułowany „Życie codzienne na statku w XVIII wieku”. Temat prezentacji nawiązywał do tytułu wystawy, przygotowywanej na bazie zabytków pozyskanych z podwodnych badań archeologicznych, która zostanie niedługo udostępniona w ramach stałej ekspozycji w Spichlerzach na Ołowiance.

Równonoc na Fortach

Wiosenna edycja cyklicznej imprezy plenerowej, organizowanej w okolicy równonocy na gdańskich Fortach, odbyła się 16 kwietnia. Dział Edukacji CMM przygotował na nią specjalne stanowisko promocyjne, prezentujące zagadnienia związane z archeologią podwodną. Młodzi zwiedzający uczestniczyli w konkursach, mogli też zrobić pamiątkowe zdjęcie z ubiorem nurka klasycznego.

ZAPROSZENIA

Dzień i Noc w Muzeum

Europejskie muzea zapraszają w tym roku gości o wyjątkowej porze: w nocy z 14 na 15 maja. Inicjatywę francuskich muzealników podjęły cztery gdańskie muzea, wśród nich CMM. Dział Edukacji CMM zaprasza w godzinach 19.30–1.00 na wydarzenie pod hasłem „Światła w nocy” – w programie jest m.in. zwiedzanie Żurawia ze specjalnym oświetleniem i muzyką, a także wymiana informacji między brzegami Motławy przy pomocy alfabetu Morse’a. Tych, którzy wolą uczestniczyć w atrakcjach w dzień, zapraszamy w sobotę w godz. 10.00–19.00 i w niedzielę od 10.00 do 17.00. Planowane są prezentacje dawnych rzemiosł, pokazy bractw rycerskich, występy zespołów dawnej muzyki i tańca, gry i zabawy nawigacyjne oraz projekcje filmowe.

III Bałtycki Festiwal Nauki



Po raz trzeci CMM zaprasza na imprezy organizowane w ramach Bałtyckiego Festiwalu Nauki. 19 maja odbędzie się wernisaż wystawy „Płomienie na kartach papieru. Japońskie drzeworyty propagandowe z wojny 1904-05”. 20 maja otwarta zostanie trzecia wystawa z cyklu *Polscy artyści o morzu: „Ku morzu z biegiem rzek. Michał Gorstkin Wywiórski”* (na oba wernisaże zapraszamy do Spichlerzy na Ołowiance na godzinę 15.00).

Z kolei 21 maja na gdańskich Fortach i 22 maja na Skwerze Kościuszki w Gdyni odbędą się imprezy plenerowe – pikniki naukowe. Działy: Edukacji, Konserwacji i Badań Podwodnych CMM przygotowują specjalne stanowisko, na które zapraszamy od 10.00 do 17.00.

Koordynatorem przygotowań CMM do III Bałtyckiego Festiwalu Nauki jest pani dr Monika Jankiewicz-Brzostowska, a szczegółowe dane na temat imprez znaleźć można w festiwalowym katalogu.